

Vijf jaar Energiecoöperatie

Energiecoöperatie Zuiderlicht is vijf jaar geleden geboren tijdens de netwerksessies van Wij krijgen Kippen (nu: o2o25). Een aantal buurtbewoners in de woonbotenbuurt in Amsterdam-Zuid zag mogelijkheden voor zonnepanelen op daken van scholen, sportverenigingen en andere gebouwen en richtte de coöperatie op. Doel: de energietransitie in Amsterdam versnellen en mensen zonder geschikt dak de gelegenheid geven te investeren in schone opwekmethode voor energie in de buurt. *Energie⁺* sprak met de directeur van Zuiderlicht, Frank Boon.

Tekst: Layana Mokoginta, PR Mansion

Zonnepanelen op het dak van tennisvereniging Joy in Amsterdam. Frank Boon links op de foto.

Energiecoöperatie Zuiderlicht bestaat vijf jaar. Wat heb je te vieren?

“Het is heel mooi om te zien dat we zoveel voor elkaar hebben gekregen in de afgelopen vijf jaar. We begonnen met zonnepanelen op de begraafplaats in Zuid en op het clubhuis van voetbalclub Arsenal en al heel snel daarna kregen we de mogelijkheid om op de scholengemeenschap IJburg I zonnepanelen te plaatsen. Alle projecten die we hebben gedaan, zijn aangedragen door leden van Zuiderlicht, echt een mooie samenwerkende groep mensen die in hun eigen buurt kansen zien om schone energie op te wekken. De eerste twee jaar zijn ook echt leerjaren geweest. Wat betekent dat nu, zo’n coöperatief model? Wat houdt dat in? Hoe werf je leden? Hoe kun je de zonnepanelen het beste exploiteren? Hoe regel je finan-

ciering? Hoe werk je samen met gebouweneigenaren en beheerders?”

Is het moeilijk om met een coöperatie zonnepanelen te plaatsen?

“Ook al lijkt het heel eenvoudig om zonnepanelen te plaatsen, het sociale proces is het belangrijkste en dat kost ook het meeste tijd. Op voorspraak van leden gaan we gesprekken aan met potentiële locaties en wanneer de klik en de wil er is, dan is de technische uitvoering bij wijze van spreken in drie maanden doorlopen. Maar samenwerken met organisaties kost tijd. Het betekent meestal dat iemand uit de organisatie het er ‘even bij moet doen’ en zich dan moet verdiepen in samenwerkingsovereenkomsten, leveringscontracten, constructie-metingen en bouwkundige plannings. Elke organisatie is anders ingericht, de ene keer is

de conciërge verantwoordelijk, de andere keer iemand uit een bestuur. Dus tussen het starten van een project en de daadwerkelijke plaatsing van zonnepanelen zit al gauw een jaar.”

Waar zijn jullie nu mee bezig?

“Inmiddels hebben we veel projecten in de pijplijn. We verdubbelen het aantal projecten inmiddels ieder jaar. Dat betekent ook dat we voldoende leden moeten hebben om de investeringen rond te krijgen. Dat was de laatste jaren geen enkel probleem. Tegen de tijd dat we de leden gingen benaderen was het project binnen de kortste keren gefinancierd. We moesten nota bene mensen teleurstellen! In 2018 zijn echter een paar projecten achter elkaar gerealiseerd waardoor de financiering steeds meer tijd vergt. Het eerste project duurde een uur, voor het volgende was een

Zuiderlicht

weekend nodig, en nu, voor de meest recente 500 panelen gaat er een zomervakantie overheen. Dat betekent dat we naast nieuwe projecten, nu opnieuw moeten kijken hoe we meer mensen kunnen bereiken.”

Hoe ziet de organisatie eruit?

“Onze organisatie is nu nog klein, het bestuur bestaat uit vrijwilligers, waaronder een aantal oprichters: Pauline Westendorp, Ronald van Ooijen, Marinus Knulst, Yolanda Sikking en Willemien van de Hoogen. Aukje van Bezeij en ik werken een aantal uur per week in opdracht van de coöperatie. Sinds kort hebben we een dag per week ondersteuning van Joost Schornagel. Hij is een medewerker van Shell, in het kader van hun MVO-programma voor medewerkers. Dat is superleuk en ook heel leerzaam. We leren nu veel effectiever te acquireren, op te volgen en contracten op te stellen bijvoorbeeld.”

Wat hebben jullie bereikt?

“Zowel vanuit onze missie, Amsterdam in 2025 op schone energie, als vanuit organisatiekracht is ons eerstvolgende doel om 2 MW opgesteld vermogen te hebben. Dan hebben we continuïteit in de organisatie, want je kunt niet alleen met vrijwilligers werken. Tot nu toe worden de betaalde krachten grotendeels gefinancierd uit subsidie of donaties, straks kunnen we uit de basisinkomsten de benodigde mensen en inzet zelf opbrengen. We hebben inmiddels in 2018 250 kWp aan opgesteld vermogen, dus een achtste van onze doelstelling. In 2017 was dat nog 150 kWp. Naast zon hebben we ook een aandeel in windmolen De Grutto in Zeewolde samen met een aantal andere coöperaties. Dat betekent dat we als coöperaties gezamenlijk de mogelijkheid hebben deel te nemen in het grootste windpark op land in Flevoland dat nu in aanbouw is.”

Wat zijn de plannen voor de toekomst?

“We zoeken de samenwerking met andere coöperaties in Amsterdam en Noord-Holland op om grotere projecten op het gebied van wind en zon gezamenlijk op te pakken. Volgend jaar zijn de verkiezingen voor de Provinciale Staten, dat biedt weer kansen om eerdere plannen voor windenergie nieuw leven in te blazen en

kunnen we ook vanuit Noord-Holland meer schone energie opwekken. Nederland wekt op dit moment 13% groene stroom op, en wanneer we het niet alleen over stroom, maar ook over energie voor warmte en mobiliteit hebben dan is dat maar 6%. We moeten dus nog flink de schouders eronder zetten om in 2025 op schone energie over te zijn.”

Waar ben je trots op?

“In die vijf jaar is er heel veel gebeurd, zo werken we nu al met zes scholen samen, wat ook ‘educatief rendement’ oplevert. Wat leuk is om te zien, is dat zo’n project met zonnepanelen vaak de start is van een bredere bewustwording op het gebied van milieu. Zo is voetbalvereniging Arsenal door onze samenwerking eens echt goed naar hun energieverbruik gaan kijken. Inmiddels hebben ze led-verlichting op de sportvelden en besparen zo flink op hun vaste lasten. Waar we ook trots op zijn is dat we een slimme variant op de postcoderoos ontwikkeld hebben en voor het eerst hebben toegepast op tennisvereniging Joy in Amsterdam-Zuid. De klassieke postcoderoos betekent dat je als lid van een coöperatie zonnepanelen mag kopen en de stroom daarvan dan kan verrekenen met je energierekening thuis, mits je gedurende vijftien jaar in de bijbehorende ‘postcoderoos’

woont. Voor een stad als Amsterdam, waar het verloop groot is, is dat ingewikkeld. Stel dat je hebt geïnvesteerd in zonnepanelen en gaat verhuizen, dan woon je niet meer binnen het postcodegebied en moet je je investering overdoen aan iemand anders. Onze oplossing is heel eenvoudig: alle leden, ook mensen buiten de postcoderoos, kunnen mee investeren. En als je binnen de postcoderoos woont, kun je zowel de energie afnemen als investeren. Je hoeft als afnemer van energie dus niet per se ook te investeren. We werken samen met energieleverancier Greenchoice, dus je moet wel naar Greenchoice overstappen en natuurlijk lid worden van Zuiderlicht. Via Greenchoice kunnen we de stroom een cent goedkoper per kilowatt aanbieden. Dit is ook een mooie oplossing voor VvE’s waar niet alle leden kunnen investeren in zonnepanelen maar wel met elkaar zonne-energie willen opwekken.”

Wat laten jullie nu nog liggen?

“Een uitdaging is, nu sommige projecten alweer vijf jaar lopen, de contacten warm te houden en de kennis en bewustwording over schone energie op nieuwe leerlingen, sporters en andere gebruikers over te dragen. Vijf jaar Zuiderlicht is daar een mooie aanleiding voor. Dat ga ik na dit interview gelijk bespreken!” ■

